

فهرست مطالب

عنوان..... صفحه

فصل اول (کلیات تحقیق)

۱-۱- مقدمه.....	۲
۱-۲- بیان مسئله.....	۴
۱-۳- اهمیت و ضرورت پژوهش.....	۹
۱-۴- اهداف پژوهش.....	۱۲
۱-۵- سئوالات پژوهش.....	۱۳
۱-۶- تعریف واژگان.....	۱۴
۱-۶-۱- طرحواره های ناسازگار اولیه.....	۱۴
۱-۶-۲- سازگاری اجتماعی.....	۱۴

فصل دوم (پیشینه تحقیق)

۲-۱- طرحواره.....	۱۶
تعریف طرحواره.....	۱۶
ویژگی های طرحواره های ناسازگار اولیه.....	۱۷
ریشه های تحولی طرحواره ها.....	۱۸
نیازهای هیجانی اساسی.....	۱۸
تجارب اولیه زندگی.....	۱۹
خلق و خوی هیجانی.....	۲۰
انواع طرحواره های ناسازگار اولیه و حوزه های مربوطه.....	۲۱

- ۲۱..... حوزه اول: بریدگی / طرد.....
- ۲۲..... رهاشدگی / بی ثباتی.....
- ۲۲..... بی اعتمادی / بد رفتاری.....
- ۲۳..... محرومیت هیجانی.....
- ۲۳..... نقص / شرم.....
- ۲۳..... انزوای اجتماعی / بیگانگی.....
- ۲۳..... حوزه دوم: خودگردانی و عملکرد مختل.....
- ۲۴..... وابستگی / بی کفایتی.....
- ۲۴..... آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری.....
- ۲۴..... گرفتار / خود تحول نیافته.....
- ۲۵..... شکست.....
- ۲۵..... حوزه سوم: محدودیت های مختل.....
- ۲۵..... استحقاق / بزرگ منشی.....
- ۲۶..... خویشتن داری / خود انضباطی ناکافی.....
- ۲۶..... حوزه چهارم: دیگر جهت مندی.....
- ۲۷..... اطاعت.....
- ۲۷..... ایثار.....
- ۲۸..... تأییدجویی / جلب توجه.....
- ۲۸..... حوزه پنجم: گوش به زنگی بیش از حد و بازداری.....
- ۲۹..... بدبینی / منفی گرایی.....

۲۹.....	بازداری هیجانی.....
۳۰.....	معیارهای سرسختانه /عیب جویی افراطی.....
۳۰.....	تنبیه.....
۳۰.....	عملکرد طرحواره های ناسازگار اولیه.....
۳۰.....	تداوم طرحواره.....
۳۱.....	بهبود طرحواره.....
۳۳.....	طرحواره های شرطی درمقابل طرحواره های غیر شرطی.....
۳۴.....	بیولوژی طرحواره های ناسازگار اولیه.....
۳۵.....	سیستمهای مغزی درگیردرشرطی شدن ترس وحوادث آسیب زا.....
۳۶.....	۲-۲سازگاری اجتماعی.....
۳۷.....	تعریف سازگاری اجتماعی.....
۴۲.....	ملاکهای سازگاری اجتماعی.....
۴۳.....	ویژگی های افراد دارای سازگاری اجتماعی.....
۴۴.....	رویکردهای مبتنی برسازگاری اجتماعی.....
۵۶.....	تاریخچه بررسی سازگاری اجتماعی.....
۵۷.....	ابعاد سازگاری اجتماعی.....
۵۷.....	سازگاری در خانواده.....
۵۸.....	سازگاری درمدرسه.....
۵۹.....	سازگاری باهمسالان.....
۶۰.....	عوامل تاثیر گذار برسازگاری اجتماعی.....

انواع ناسازگاری.....	۶۴
ناسازگاری اجتماعی.....	۶۵
اختلالات سازگاری.....	۶۶
عوامل مستعد کننده بر اختلال سازگاری.....	۶۸
تحقیقات انجام شده در ایران و خارج از ایران	۷۲-۳

فصل سوم (روش تحقیق)

۱- نوع مطالعه.....	۸۶-۳
۲- جامعه و نمونه و روش نمونه گیری.....	۸۶-۳
۳- ابزار جمع آوری داده ها.....	۸۶-۳
- پرسشنامه سازگاری اجتماعی بل.....	۸۶
-- پرسشنامه طرحواره یانگ.....	۸۷
۴- روش اجرا.....	۹۰-۳
۵- روش تجزیه و تحلیل داده ها	۹۰-۳

فصل چهارم (یافته های تحقیق)

۱- آمار توصیفی.....	۹۲-۴
۲- آمار استنباطی.....	۱۰۲-۴

فصل پنجم (نتیجه گیری)

۱-۵ پیشنهادات پژوهش.....	۱۱۲
۲-۵ محدودیت های پژوهش.....	۱۱۲
- فهرست منابع.....	۱۱۳

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴ : میانگین وانحراف معیارسن و سال ورودی دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.....	۹۲
جدول ۲-۴: فراوانی و درصد جنسیت دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۹۲
جدول ۳-۴: فراوانی و درصد رشته های مختلف تحصیلی و مقاطع تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی	۹۳
جدول ۴-۴: ضریب همبستگی پیرسون بین طرحواره ها در حوزه بریدگی / طرد با سازگاری اجتماعی در دانشجویان.....	۹۵
جدول ۵-۴: ضریب همبستگی پیرسون بین طرحواره ها در حوزه خودگردانی و عملکرد مختل با سازگاری اجتماعی در دانشجویان	۹۶
جدول ۶-۴: ضریب همبستگی پیرسون بین طرحواره ها در حوزه محدودیت های مختل با سازگاری اجتماعی در دانشجویان.....	۹۷
جدول ۷-۴: ضریب همبستگی پیرسون بین طرحواره ها در حوزه دیگر جهت مندی با سازگاری اجتماعی در دانشجویان	۹۷
جدول ۸-۴: ضریب همبستگی پیرسون بین طرحواره ها در حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری با سازگاری اجتماعی در دانشجویان.....	۹۸
جدول ۹-۴: نتایج تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش بینی سازگاری اجتماعی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه	۹۹
جدول ۱۰-۴: نتایج آزمون T گروههای مستقل دانشجویان بومی و غیر بومی بر اساس طرحواره های ناسازگار اولیه.....	۱۰۲

چکیده فارسی

مقدمه:

سازگاری اجتماعی فرایندی است که افراد را قادر می‌سازد تارفتار دیگران را درک و پیش بینی کنند، رفتار خود را کنترل و تعاملات اجتماعی خود را تنظیم کنند. در شکل گیری سازگاری اجتماعی عواملی چون شیوه های تربیتی، ارزشها و اعتقادات حاکم بر فرد و جامعه همسالان، خانواده و آموزش و پرورش موثر هستند. همچنین با عواملی مانند وراثت، محیط، خانواده، هویت جنسی، عضویت گروهی در ارتباط است، از جمله عواملی که در زمینه تاثیر بر سازگاری اجتماعی می‌تواند مورد بررسی قرار گیرد طرحواره های ناسازگار اولیه است، یعنی الگوهای هیجانی و شناختی خود آسیب رسانی که در ابتدای رشد و تحول ذهن شکل گرفته اند و در سیر زندگی تکرار می‌شوند.

هدف: پژوهش حاضر با هدف پیش بینی سازگاری اجتماعی براساس طرحواره های ناسازگار اولیه در دانشجویان مجرد انجام شده است.

روش: ابتدا لیست دانشجویان در حال تحصیل در دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی از مدیریت آموزش دانشگاه دریافت شد، سپس ۲۰۰ نفر از آنها به صورت تصادفی طبقه ای برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند. با تشریح اهداف پژوهش از مشارکت کنندگان خواسته شد تا دو پرسشنامه طرحواره های ناسازگار اولیه یانگ و سازگاری اجتماعی بل را تکمیل نمایند. پس از جمع آوری اطلاعات، برای تجزیه و تحلیل داده ها از آزمونهای همبستگی پیرسون و رگرسیون چندگانه، آزمون T و نیز نرم افزار SPSS ۱۶ استفاده شد.

نتایج: نتایج ضریب همبستگی پیرسون با $P < 0/05$ نشان داد طرحواره های رهاشدگی / بی ثباتی، بی اعتمادی / بد رفتاری، محرومیت هیجانی، نقص / شرم و انزوای اجتماعی / بیگانگی در حوزه بریدگی / اطرده و طرحواره های وابستگی / بی کفایتی، آسیب پذیری نسبت به ضرریا بیماری، خودتحول نیافته / گرفتاری و شکست در حوزه خودگردانی و عملکرد مختل و طرحواره های استحقاق / بزرگ منشی و خویشتن داری و خودانضباطی ناکافی در حوزه محدودیت های مختل و طرحواره های اطاعت رابطه منفی و معناداری با سازگاری اجتماعی وجود دارد ولی طرحواره ایثار در حوزه دیگر جهت مندی رابطه منفی و معناداری با سازگاری اجتماعی وجود ندارد و نیز طرحواره های بازداری هیجانی و معیار های سرسختانه در حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری رابطه منفی و معناداری وجود دارد و همچنین نتایج با رگرسیون گام به گام $(P < 0/05, F = 22/2)$ نشان داد که طرحواره های اطاعت، خویشتن داری / خودانضباطی ناکافی، محرومیت هیجانی، بازداری هیجانی و استحقاق / بزرگ منشی توان پیش بینی سازگاری اجتماعی را دارند و نتایج آزمون T گروههای مستقل با $P < 0/05$ نشان داد که طرحواره های خودتحول نیافته / گرفتار، بی اعتمادی / بد رفتاری و بازداری هیجانی در دانشجویان بومی و غیر بومی تفاوت معناداری وجود دارد ولی در سایر طرحواره ها در این دو گروه تفاوت معنا داری وجود ندارد.

نتیجه گیری : در میان تمام طرحواره های ناسازگار اولیه ، طرحواره های اطاعت ، خویشتن داری و خودانضباطی ناکافی ، محرومیت هیجانی ، شکست ، بازداری هیجانی و استحقاق / بزرگ منشی می توانند میزان سازگاری اجتماعی را پیش بینی کنند.

واژگان کلیدی : سازگاری اجتماعی ، طرحواره های ناسازگار اولیه

مقدمه

سازگاری را فرایندی پیوسته تعریف کرده اند که در آن، تجارب یادگیری اجتماعی شخص توانایی ومهارتهایی فراهم می سازد که از طریق آن می توان به ارضای نیازها پرداخت (گودشتاین ولانیون^۱، ۱۹۹۵). سازگاری را مفهومی عام می دانند که همه راهبردهای اداره کردن موقعیت های استرس زای زندگی، اعم از تهدیدات واقعی وغیر واقعی را شامل می شود. هرگاه تعادل جسمی وروانی فرد به گونه ای دچار اختلال شود که ناخوشایندی به وی دست دهد، برای ایجاد توازن نیازمند به کار گیری نیروهای درونی وحمايت خارجی است. اگر دربه کارگیری سازو کارهای جدید موفق شود ومسئله را به نفع خود حل کند، فرایند سازگاری ایجاد شده است(رحیم نیا ورسول نیا، ۱۳۸۵). ابعاد سازگاری شامل سازگاری اجتماعی، عاطفی، جسمانی و اخلاقی است که در راس همه، سازگاری اجتماعی قرار دارد؛ به طوری که این سازگاری پیش درآمد رسیدن به سازگاری عاطفی و اخلاقی تلقی می شود. (مظاهری وهمکاران، ۱۳۸۵).

درحوزه شناخت درمانی، بک^۲ (۱۹۶۷) دراولین نوشته هایش به مفهوم طرحواره اشاره کرد. بااین حال درباقت روانشناسی وروان درمانی، طرحواره به عنوان هر اصل سازمان بخش کلی درنظر گرفته می شود که برای درک تجارب زندگی فرد ضروری است. یکی از مفاهیم جدی وبنیادین حوزه روان درمانی، این است که بسیاری از طرحواره ها دراوایل زندگی شکل می گیرند و به حرکت خود ادامه می دهند وخودشان را به تجارب بعدی زندگی تحمیل می کنند، حتی اگر هیچ گونه کاربرد دیگر نداشته باشند(بک، ۱۹۶۷).

این مسئله همان چیزی است که گاهی اوقات به عنوان نیاز به هماهنگی شناختی از آن یاد می شود، یعنی حفظ دیدگاهی باثبات درباره خودیا دیگران، حتی اگر این دیدگاه نادرست یا تحریف شده باشد. با این

1-Goodstein
&Lanyon

2-Beck

تعریف کلی، طرحواره می تواند مثبت یا منفی، سازگار یا ناسازگار باشد؛ همچنین می تواند در اوایل زندگی یا در سیر بعدی زندگی شکل بگیرد (یانگ، گلووسکو و ویشار، ۲۰۰۳)

طرحواره های ناسازگار اولیه، الگوهای هیجانی و شناختی خود- آسیب رسانی هستند که در ابتدای رشد و تحول ذهن، شکل گرفته اند و در سیر زندگی تکرار می شوند. این طرحواره ها به ۵ حوزه تقسیم شده اند که هر حوزه شامل چند طرحواره می باشد از جمله: ۱- حوزه طرد و بریدگی^۴ شامل طرحواره های رهاشدگی / بی ثباتی، بی اعتمادی / بد رفتاری، محرومیت هیجانی، نقص / شرم و انزوای اجتماعی / بیگانگی ۲- حوزه خودگردانی و عملکرد مختل^۵ شامل طرحواره های وابستگی / بی کفایتی، آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، خود تحول نیافته / گرفتار، شکست ۳- حوزه محدودیتهای مختل^۶ شامل طرحواره های استحقاق / بزرگ منشی، خویشتن - داری و خود- انضباطی ناکافی ۴- حوزه دیگر جهت مندی^۷ شامل طرحواره های اطاعت، ایثار، پذیرش جویی / جلب توجه ۵- حوزه گوش به زنگی بیش از حد و بازداری^۸ نیز شامل طرحواره های منفی گرایی / بدبینی، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه / عیب جویی افراطی و تنبیه می باشد (یانگ، گلووسکو و ویشار، ۲۰۰۶)

بیان مسئله

-
- 1-Klosko & weishaar
 - 2-Disconnection and Rejection
 - 3-Impaired Autonomy and performance
 - 4-Impaired Limits
 - 5-Other - Directness
 - 6-Overvigilance/Inhibition

افراد برحسب گروه های سنی با وضعیت های مختلف اجتماعی روبرو می شوند از جمله می توان دوره جوانی را در نظر گرفت (ریچاردسون^۹، ۲۰۰۳، فلمینگ^{۱۰}، ۲۰۰۳) بنابراین تجربه دانشگاهی افراد تداوم بخش جنبه های رشد فردی و اجتماعی دانشجویان تلقی می شود (آدامز^{۱۱} و همکاران، ۲۰۰۰) که سازگاری اجتماعی را می توان با نحوه عملکرد تجارب دانشجویان از دانشگاه، که شامل شرکت در فعالیت های اجتماعی و رضایتشان از جنبه های مختلف اجتماعی می باشد بررسی کرد. (دیسون ورنک^{۱۲}، ۲۰۰۶) روانشناسان، سازگاری فرد را در برابر محیط مورد توجه قرار داده اند و ویژگی هایی از شخصیت را بهنجار تلقی کرده اند که به فرد کمک می کند تا خود را با جهان پیرامون خویش سازگار سازد یعنی با دیگران در صلح و صفا زندگی کند و جایگاهی برای خویش بدست آورد. (اتکینسون و هیلگارد^{۱۳}، ۱۳۷۰)

سازگاری اجتماعی، فرایندی است که افراد را قادر می سازد تا رفتار دیگران را درک و پیش بینی کنند، رفتار خود را کنترل و تعاملات اجتماعی خود را تنظیم کنند. (اسلوموسکی و دان^{۱۴}، ۱۹۹۶) سازگاری اجتماعی به عنوان یک شاخص روانشناختی در برگزیده قالبهای اجتماعی، مهارت های اجتماعی، علایق اجتماعی، روابط خانوادگی، روابط مدرسه ای و روابط اجتماعی تعریف

می شود. (فرقدانی، ۱۳۸۳)

-
- 1-Richardson
 - 2-Fleming
 - 3-Adams
 - 4-Dyson&Rank

درواقع سازگاری اجتماعی دربرگیرنده ارزیابی ذهنی و عینی است به این معنا که ارزیابی های ذهنی از میزان رضایت فرد از ارتباط با دوستانش ناشی می شود و ارزیابی عینی به معنی پذیرش فرد توسط همسالان فرد می باشد؛ به عبارتی، برای مشخص کردن این نوع سازگاری باید هم به خود فرد و هم به گروه دوستان و همسالان و محیط توجه نمود تا درک بهتری از سازگاری او بدست آید (اسکات^{۱۵}، ۱۹۸۹)

سازگاری اجتماعی از دیدگاه برخی از پژوهشگران با عواملی چون هوش (گالاکر^۶، ۱۹۴۸)، تحصیلات (رید^{۱۷}، ۱۹۹۲)، موقعیت اقتصادی و اجتماعی (واتسون^{۱۸}، ۱۹۹۱) ارتباط دارد. سازگاری اجتماعی دانشجویان نیز متأثر از عوامل تحصیلی و غیر تحصیلی است، بخصوص در مورد دانشجویان تحصیلات تکمیلی که پذیرش اجتماعی بوسیله مدرسین و همکلاسی ها منجر به پیامد های سازگارانۀ متفاوتی در این دوره شده است. (مرسر و درو سیر^{۱۹}، ۲۰۰۸)

سرای دریافت فابل کامل
در شکل گیری سازگاری اجتماعی عواملی چون شیوه های تربیتی، ارزشها و اعتقادات حاکم بر فرد و جامعه همسالان، خانواده و آموزش و پرورش موثر هستند (گلستانی، ۱۳۷۲). همچنین با عواملی همچون وراثت، محیط، خانواده، هویت جنسی، عضویت گروهی در ارتباط است (کاتا^{۲۰} و همکاران، ۲۰۰۲).

1001daneshjo.ir

- 1-Atinkson&Hilgard
- 2-Slowmoski&Down
- 3-Scott
- 4-Galaker
- 6-Rid
- 1-Mercer&Derosire
- 2-Kata
- 3-Iwata

در سازگاری عوامل متعددی اجتماعی افراد نقش دارند که ایواتا^{۱۱} و همکاران (۲۰۰۰) با مروری جامع، عوامل موثر در سازگاری اجتماعی را به شش دسته عمده تقسیم می کنند که هر یک از آنها به عوامل جزئی تر تقسیم شده اند. این عوامل عبارتند از :

الف) محرومیت جسمانی ناشی از نقص عضو، تغذیه نادرست وید، محرومیت از خواب و خستگی روانی، فرایندهای عاطفی آسیب زا و آسیب های مغزی .

ب) عوامل روانی، اجتماعی و محیطی نظیر تغییرات سریع و مهم اجتماعی مانند بیکاری، جنگ، بلایای طبیعی، ازهم پاشیدگی کانون خانواده، فقر و اعتیاد .

ج) عوامل تربیتی نظیر الگوهای نادرست خانوادگی، فقدان رابطه صحیح والد - کودک، طرد کردن فرزندان، حمایت افراطی، محرومیت های عاطفی، خودمختاری بیش از حد کودک، انتظارات غیر واقع گرایانه والدین و کمبود ارتباط .

د) ساختارهای خانوادگی ناسازگار در خانواده های بی کفایت، ازهم پاشیده، ضد اجتماعی و آسیب روانی اولیه و عدم ثبات عاطفی و روانی والدین مخصوصاً مادر .

ه) فشارهای ناشی از زندگی جدید صنعتی مانند رقابت های ناسالم، تقاضای شغلی و تحصیلی و پیچیدگی های زندگی جدید .

و) عوامل ژنتیکی وارثی مانند اختلالات جسمی، روانی و عاطفی و ارثی که زمینه را برای رفتار بزهکارانه و ناسازگار اجتماعی فراهم می کنند.

پژوهش های متعدد نشان داده است که عوامل نامساعدی مانند اضطراب، تنش، تشویش و عدم اعتماد به نفس که سازگاری شخصی، اجتماعی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان را تهدید می کند نه تنها موجب می

شود تعدادی از آنها نتوانند به موقع دوره تحصیلی خود را به اتمام برسانند، نوعی نگرانی و ناپایداری هیجانی برای آنها ایجاد می کند و سازگاری اجتماعی آنها را به شدت به مخاطره می اندازد (روشن، ۱۳۶۹، قهاری، ۱۳۸۱). نتایج پژوهش خدایاری فرد و همکاران (۱۳۸۶) نشان می دهد که باورهای دینی و نگرش سیاسی - اجتماعی از جمله عوامل پیش بینی کننده و مرتبط با سازگاری اجتماعی دانشجویان به شمار می آیند (خدایاری فرد و همکاران، ۱۳۸۶) و عواملی مانند فعالیت های فوق برنامه در دانشگاه، ارتباط برقرار کردن با جنس مخالف و تعامل با دوستان و شرکت در گروه آموزشی و شغلی به صورت داوطلبانه نیز در سازگاری اجتماعی دانشجویان تاثیر گذار بوده است (موتابرا و بیهب، ۲۰۱۲).

سازگاری یا ناسازگاری، امری ساده و به آسانی قابل وصول نیست، چون سازگاری یا ناسازگاری امری است که ملاک عینی ثابت ندارد و نمی توان آنرا اندازه گرفت. یک رفتار معین می تواند در یک فرهنگ، سازگار و در فرهنگ دیگر، ناسازگار باشد و رفتار آنس به شش ماهگی و ناسازگاری با کژخویی رفتار به افرادی اطلاق می شود که معمولا از هوش عادی یا حتی ضریب هوشی بالا برخوردار بوده اند ولی دارای رفتار غیر عادی بوده و یا به اصطلاح مبتلا به اختلالات سازگاری هستند (فلاحی و همکاران، ۱۳۸۲).

اغلب مشکلات بین فردی که افراد تجربه می کنند تحت تاثیر شیوه تصور آنها در مورد خود و دیگران است و این شیوه تصور طرحواره نامیده می شود (بک، ۱۹۶۷). یانگ معتقد است که طرحواره ها به دلیل ارضانشدن نیازهای هیجانی اساسی دوران کودکی به وجود می آیند که این نیازها عبارتند از: دلبستگی ایمن به دیگران، خودگردانی، کفایت و هویت، آزادی در بیان نیازها و هیجانهای سالم، خودانگیختگی و تفریح و محدودیتهای

واقع بینانه و خوشبینی داری (یانگ و همکاران، ۲۰۰۷). به نقل از حمید پور و آندوز، ۱۳۶۰.

مطالعات مختلفی در مورد سازگاری اجتماعی و یا طرحواره های یانگ انجام شده است از جمله پژوهش امانی (۱۳۹۱)، که به بررسی رابطه بین سبکهای دلبستگی و سازگاری اجتماعی می پردازد و نتایج آن نشان

داده است که بین سبکهای دل بستگی و سازگاری اجتماعی رابطه معنی داری وجود دارد. نتایج پژوهش شیروانی یوسف نژاد (۱۳۹۰) نشان داده است که بین طرحواره های محرومیت هیجانی، انزوای اجتماعی، نقص / شرم، شکست، وابستگی / بی کفایتی، آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، اطاعت، ایثار، بازداری هیجانی معیارهای سرسختانه / عیب جویی افراطی و خویشتن - داری و خود- انضباطی ناکافی با رضایت از زندگی، رابطه منفی معناداری وجود دارد. نتایج پژوهش داسیانا والینا^{۲۳} (۲۰۱۲) نشان داده است که طرحواره های بی ثباتی / رهاشدگی، محرومیت هیجانی، نقص / شرم، انزوای اجتماعی / بیگانگی، وابستگی / بی کفایتی، آسیب پذیری نسبت به ضرر یا بیماری، اطاعت، ایثار و بدبینی / منفی گرایی پیش بینی کننده خوبی برای کاهش رضایت زناشویی بوده اند. در پژوهش های انجام شده مطالعه ای درباره ی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه با سازگاری اجتماعی انجام نشده است؛ لذا در این پژوهش، پژوهشگر بدنبال بررسی رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه با سازگاری اجتماعی دانشجویان و پیش

بینی میزان سازگاری بر اساس این طرحواره ها می باشد. **برای دریافت فایل کامل**

به سایت مراجعه کنید

1001daneshjo.ir

اهمیت و ضرورت مسئله

سازگاری اجتماعی به عنوان مهمترین نشانه سلامت روان، از مباحثی است که در دهه های اخیر توجه بسیاری از جامعه شناسان، روانشناسان و به ویژه مربیان را به خود جلب کرده است. معیار اندازه گیری رشد اجتماعی هرکس، به میزان سازگاری او با افرادی همانند دوستان، افراد خانواده، همسایگان و... بستگی دارد. در رشد اجتماعی نه تنها سازگاری با اطرفیانی که فرد هم‌اکنون با آنها در ارتباط است، موثر می باشد بلکه بعدها میزان موفقیت شغلی و پیشرفت اجتماعی آنها نیز تاثیر دارد (وایتزمن^{۲۴}، ۱۳۷۳).

ورود به دانشگاه برای جوانان موفقیت تلقی می شود، علی رغم احساس موفقیت از پذیرش دردانشگاه، ورود به این محیط جدید نیز می تواند مشکلات سازگاری با همراه داشته باشد به گونه ای که لئونگ و بنز ورود به دانشگاه را تجربه استرس زا می دانند (لئونگ و بنز^{۲۵}، ۱۹۹۷).

درمورد دانشجویانی که سالهای تحصیلی خود را به دور از خانواده می گذارند، باید گفت از آنجا که قبلا حمایت و امنیت آنها از سوی خانواده ارضا می شده با ورود به محیط دانشگاه این نیاز را طور دیگری تجربه می کنند؛ و چنانچه این محیط از سیستم حمایت کافی برخوردار نباشد احساس تنهایی می کنند و این احساس در نتیجه عدم سازگاری با محیط دانشگاه می باشد که بایستی روابط اجتماعی را در خود پرورش دهند که کیفیت این روابط، بر میزان تنهایی فرد تاثیر می گذارد (ریس، ۲۰۰۹). سازگاری با دانشگاه در سایر فعالیت ها و ابعاد زندگی دانشجویان اثر می گذارد و می تواند موجب ارتقا عملکرد عمومی، احساس

1-Witesman
2-Long&Bones
3-Elias&Noordin

خوشبختی معنوی، خودکارآمدی، پیشرفت، موفقیت تحصیلی و درنهایت باعث افزایش سازگاری اجتماعی افراد درحوزه های خارج از محیط دانشگاه شود (الیاس ونوردین^۱، ۲۰۱۰).

کنار آمدن با محیط اجتماعی می تواند سلامت را ارتقا بخشد و شخص را از تاثیرات منفی بیماریها مصون بدارد (کوهن^۲ و همکاران، ۲۰۰۴). مطالعات نشان داده اند دانشجویانی با سازگاری اجتماعی پایین، عملکرد نازلی در تحصیل داشته اند و درگیریهایی با قانون و سابقه استفاده از الکل و مواد مخدر پیدا می کنند (افوری و چارلتن^۳، ۲۰۰۲) و همچنین پژوهشها نشان می دهد افرادی که فاقد مهارت های اجتماعی هستند و تنها و تنهایی زندگی می کنند تحت شرایط استرس بیشتری در معرض مبتلا شدن به بیماریهای عفونی قرار دارند (کوهن و ویلیامسون^۴، ۱۹۹۱)، ولی افرادی که دارای مهارتهای اجتماعی می باشند کمتر دچار نشانه های جسمانی و مشکلات سلامتی می شوند (بیلیگنز^۵ و همکاران، ۲۰۰۰). روز مشکلات مربوط به بهداشت روانی در طبقات روشنفکر و تحصیل کرده ی یک کشور به خصوص در جوانان دانشجویان تنها باعث روی آوردن این قشر مولد از جامعه، به الکل و اعتیادهای دارویی می گردد، بلکه باعث می شود که نیروی متخصص و جوان، فاقد کارآیی مطلوب جهت گرانترین چرخ های اقتصادی کشور شود. توجه به ارقام گزارش شده ی مربوط به اختلالات روانی و اجتماعی توسط مراکز مربوطه، ما را متوجه دوهدف اصلی بهداشت روانی یعنی پیشگیری از اختلالات روانی-اجتماعی و دستیابی به رشد اجتماعی سازگاری بهینه می کند (خدایاری فرد، ۱۳۸۵). یکی از مهم ترین مسایل و مشکلات اجتماعی امروزه، نابهنجاری های رفتاری و روانی و روش های مقابله با آنهاست، تردیدی نیست که در مسئله بهداشت روانی، سازگاری روز به روز بیشتر اهمیت می یابد (امانی، ۱۳۹۱). از آنجایی که در محیط های دانشگاهی، اتخاذ سیاست های حمایت کننده، به صورت

1-Cohen
2-Afori &Charlton
3-Cohen &Wiliamson
4-Bilings

ارابه ی حمایت های اجتماعی مختلف می تواند عامل بازدارنده و تخفیف دهنده برای ناراحتی های عاطفی و روانی محسوب شود، برقراری جریان های حمایت کننده به گونه ای که بتواند جای خالی والدین، دوستان صمیمی و به طور کلی نزدیکان فرد را به نحو احسن پر کند نقش مهمی در حفظ سلامت روانی دانشجویان و توانمند کردن آن ها درمقابله با تنیدگی های وارده به آنها و در نتیجه سازگاری تحصیلی و اجتماعی بیشتر آنان دارد (خدباری فرد، ۱۳۸۵). در پژوهش (فوستروموفات، ۲۰۰۵) کشف شده است که محیط های مثبت اجتماعی فرصت هایی برای دانشجویان در زمینه های اجتماعی شدن، را فراهم می کند و بنابراین از سازگاری اجتماعی بهتری برخوردار می شوند. لذا با توجه به اهمیت سازگاری اجتماعی در زندگی و نیز پیشرفت تحصیلی دانشجویان، شناسایی عوامل مرتبط با آن و تاثیر گذاری بر روی آن از این طریق میتواند ضرورت زیادی داشته باشد. هدف اصلی پژوهش حاضر پیش بینی سازگاری اجتماعی براساس طرحواره های ناسازگار اولیه است تا با بررسی میزان پیش بینی پذیری سازگاری اجتماعی از روی طرحواره های فرد بتوان در پژوهش های بعدی از طریق مداخله بر روی طرحواره ها، میزان سازگاری اجتماعی افراد را تحت تاثیر قرار داد.

به سایت مراجعه کنید

1001daneshjo.ir

طرحواره های شرطی معمولاً وقتی شکل می گیرند که فرد می خواهد از شرط حواره های غیر شرطی رها شود. در این قبیل موارد، طرحواره های شرطی، «ثانویه» هستند. جایگاه طرحواره های شرطی در ساختار شناختی، همیشه بعد از طرحواره های مرکزی (طرحواره های غیر شرطی) است. فرد تنها برای مدت کوتاهی می تواند خود را پشت طرحواره های شرطی پنهان کند، ولی بالاخره مجبور می شود با واقعیت طرحواره های مرکزی روبه رو شود (یانگ، گلوסקو ویشار، ۲۰۰۳).

بیولوژی طرحواره های ناسازگار اولیه سرای درمات فابل کامل

در این بخش، طرحواره ها را از دیدگاه بیولوژیکی بررسی می کنیم. این دیدگاه، براساس پژوهشهای انجام شده در حوزه هیجان و بیولوژی مغز مطرح شده است. همچنین بر فرضیه هایی تاکید می کنیم که راجع به سازوکارهای احتمالی شکل گیری و تغییر طرحواره مطرح شده اند. هنوز پژوهشی انجام نشده است که صحت و سقم این فرضیه ها را آزمون کند. پژوهش های اخیر به این نکته اشاره می کنند که تنها یک سیستم هیجانی در مغز وجود ندارد، بلکه چندین سیستم وجود دارد (لدو، ۱۲، ۱۹۹۶). هیجانهای مختلف

1001daneshjo.ir

وجود دارند که درگیر مکانیسم های حیاتی هستند - پاسخ به خطر، جستجوی غذا، رابطه جنسی، مراقبت از فرزندان، پیوندهای عاطفی اجتماعی - و به نظر می رسد که هر یک از آنها توسط شبکه ی مغزی منحصر به فردی، واسطه مندی می شوند که تاکید در این بخش بر شبکه مغزی مرتبط با شرطی شدن ترس و حوادث آسیب زا است (یانگ، گلوסקو ویشار، ۲۰۱۱، حمید پور واندوز، ۱۳۹۰).

احساس آرامش درونی را در پی دارد. دردیدگاه هورنای ناسازگاری محصول تعارض بین گرایش های روان رنجوری و حرکت به سوی دیگران (اطاعت)، علیه دیگران (پرخاشگری) و یا دوری از دیگران (انزوا) تعریف شده است (پورشهریار، ۱۳۸۷).

نظریه اریکسون به نظریه نوپدید آیی معروف شده است. نظریه روانی - اجتماعی وی تاکید بر تناسب متقابل بین فرد و محیط دارد؛ یعنی از یک سو ظرفیت ارتباط پیرامون فرد با محیط زندگی به متناهی از آدمیان و نهادهاست، و از سوی دیگر آمادگی این مردم و نهادهای برای آن که وی را بصورت بخشی از فرهنگ موجود در آن درآید (اریکسون، ۱۹۷۷).

بنا به نظریه وی، تشکل و تحول شخصیت در هشت مرحله از کودکی تا پیری تحقق می پذیرد. فرد در جریان تعامل با واقعیت بیرونی، دید خود را نسبت به جهان توسعه می بخشد. هر مرحله با یک موقعیت تعارضی که باید آن را حل کرد مطابقت دارد. تعارض همواره در طول زندگی فعال باقی می ماند و فرد به اشکال مختلف با آن مواجه می شود. چنانچه انسان در این وظیفه با شکست مواجه گردد ممکن است اغتشاشات روانشناختی در وی پدیدار گردد. یکی از موضوعات اصلی نظریه ی اریکسون، هویت من و رشدان است. هویت من، احساسی است که هشیارانه تجربه می شود. احساسی که از تبادل فرد با واقعیت اجتماعی ناشی می شود. هویت من یک فرد پیوسته در حال تبدیل و تغییر در پاسخ به تغییرات در محیط اجتماعی است. د نظر اریکسون، تشکیل و حفظ احساسی قوی از هویت من اهمیت فراوانی دارد، و عدم وجود هویت من قوی را یکی از نخستین عوامل تعیین کننده آسیب روانی و ناسازگاری می داند (خدایاری فرد و همکاران، ۱۳۸۵).

روانشناسی سازگاری که تنها بخشی از آن مربوط به سازگاری اجتماعی بود به چاپ رسانیدند(رایت، ۱۹۴۲).

ابعاد سازگاری اجتماعی

الف - سازگاری در خانواده

خانواده به ویژه مادر، نخستین و مهم ترین نقش را در رشد شخصیت، فرایند اجتماعی شدن و سازگار فرد برعهده دارد. زیرا محیط خانواده نخستین محیطی است که در آن، کودک از کیفیت تمایلات انسانی آگاهی می یابد. پژوهش های انجام شده نشان می دهد که عوامل و محیط خانوادگی از جمله ارتباطات عاطفی درون خانواده بر رشد شخصیت و سازگاری فرد تاثیر بسیار مهم و حیاتی دارد (درویزه، ۱۳۸۳).

همچنین پژوهشگران دریافتند، کودکانی که در ساختارهای خانوادگی غیر سنتی زندگی می کنند، سازگاری ضعیفی را به صورت رفتارهایی مانند پرخاشگری، رفتارهای ضد اجتماعی، اختلالات رفتاری، مشکلات ارتباطی، مشکلات سازگاری، خودپنداره ضعیف، میزان بالای ترک تحصیل و مصرف مواد مخدر نشان می دهند. این ناسازگاریهای کودکان را نه به ساختارهای غیر سنتی خانواده، بلکه بیشتر به فرایندها و پویایی درون خانواده، از قبیل تعارضات خانوادگی و برخورد های والدین نسبت می دهند (اتینچور^{۳۱} و همکاران، ۲۰۰۴، به نقل از نیکدل، ۱۳۸۵).

ب - سازگاری در مدرسه

که افراد موقعیت های مشابه را به صورتی متفاوت، درک و برداشت می کنند؛ و ضمناً به این خاطر است که هیچ دو فردی دقیقاً با عوامل یکسانی با اختلال سازگاری رو به رو نمی شوند .

ماهیت عوامل

عوامل موثر بر اختلال سازگاری، که جنبه های مهمی از زندگی فرد را در بردارند همچون طلاق، بیکاری، یا بیماری های جدی، برای اغلب افراد، بسیار استرس زا هستند. علاوه بر این، هرچه یک عامل استرس زا به مدت طولانی تری جریان داشته باشد، عواقب آن شدید تر است. گاهی عوامل استرس زای عمده در زندگی فرد، بر موقعیت زندگی دشوار و مداوم، استوار هستند. این عوامل استرس زا، مزمن و مداوم محسوب می شوند. بنابراین زمانی نشانه های ناسازگاری تشدید می شود که فرد در موقعیت آسیب زای فوری و بلافاصله درگیر بوده باشد.

تجربه بحران

اصطلاح بحران برای اشاره به مواقعی به کار برده می شود که موقعیت استرس زا، با توانایی سازگاری فرد با گروه، برابر یا از آنها فراتر باشد. بحران ها معمولاً خیلی استرس زا هستند؛ زیرا عامل استرس زا به قدری نیرومند است که روش های کنار آمدنی که معمولاً به کار می بریم موثر واقع نمی شوند.

بحران یا آسیب می تواند در نتیجه ی طلاق یا بیماری روی دهد، که فرد را مجبور می کند تا خودپنداره ی خود را از نو تعدیل کند. نتیجه چنین بحرانی بر سازگاری بعدی تاثیر عمیقی دارد. اگر بحران باعث شود که فرد، روش کنار آمدن تازه و موثری را پرورش دهد، شاید از طریق پیوستن به گروه پشتیبانی یا پذیرفتن کمک از دوستان، در این صورت امکان دارد که او حتی بهتر از قبل، از این بحران خارج شده و سازگار شود. اما اگر بحران به توانایی فرد در کنار آمدن با عوامل استرس زای مشابه در آینده زیان برساند، در این صورت

ارزیابی منفی (واتسون وفرند، ۱۹۶۹) استفاده شد. از طریق تی تست ورگرسون، نتایج نشان داد ارتباط بیماران با ترس اجتماعی با حوزه طرحواره طرد و بریدگی، بیشتر از بیماران با اختلالهای دیگر اضطرابی است و طرحواره های بی اعتمادی و بد رفتاری، نقص و شرم، استحقاق، محرومیت هیجانی، معیارهای سرسختانه با ترس از ارزیابی منفی و اضطراب در آزمودنی ها بیشترین واریانس را در بر دارد.

در مطالعه موتابرا وب (۲۰۱۲) که به بررسی عوامل تاثیر گذار در سازگاری دانشجویان دانشگاه زیمباوه پرداخت و از روش کیفی و مطالعه موردی استفاده نمود. اطلاعات از طریق پرسشنامه های ساختاری و غیر ساختاری و تطبیق با پرسشنامه سازگاری دانشجویان با دانشگاه (بارکر و سیریک، ۱۹۸۵) که شامل خرده مقیاس های سازگاری اجتماعی، سازگاری تحصیلی و سازگاری عاطفی و شخصی بود مورد بررسی قرار گرفت. داده های کیفی از طریق مدل پنج مرحله ای (ریچی و اسپانسر^۱، ۱۹۹۵) تحلیل شدند. گروه نمونه شامل ۱۱۵ شامل ۱۱۵ نفر از دانشجویان دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه زیمباوه بود که به شیوه تصادفی انتخاب شدند. نتایج پژوهش نشان داد عواملی مانند فعالیت های فوق برنامه در دانشگاه، ارتباط برقرار کردن با جنس مخالف و تعامل با دوستان و شرکت در گروه آموزشی و شغلی به صورت داوطلبانه، در سازگاری اجتماعی دانشجویان تاثیر گذار بود.

پژوهش استاراداس^۲ و همکارانش (۲۰۰۶) به بررسی رابطه بین منبع کنترل و سازگاری اجتماعی دانشجویان با اختلال یادگیری و بدون اختلال یادگیری پرداخت. گروه نمونه ۶۱ نفری (۳۱ نفر دارای اختلال یادگیری و ۳۰ نفر بدون اختلال یادگیری) از بین دانشجویان سازمانهای خصوصی و عمومی فلوریدا از طریق نام نویسی انتخاب و از مقیاس منبع کنترل درونی و بیرونی و بیرونی ناویسکی - استریکلند (ناویسکی و داک^۳، ۱۹۷۴) و پرسشنامه

1-Staradas
2-Naviski&Dock
3-Kagnici
4-Wanderzi&WanKowandHoven

فصل چهارم:

یافته های تحقیق

- دادستان .پ.(۱۳۷۱).روانشناسی مرضی تحولی از کودکی تا بزرگسالی .تهران :انتشارات سمت .
- دلاور ،ع.(۱۳۷۵).ساخت وهنجاریابی مقیاس سازگاری بل .پایان نامه کارشناسی ارشد .دانشگاه علامه طباطبایی .
- ذوالفقاری مطلق ،م .(۱۳۷۷).بررسی اثر بخشی درمان منطقی هیجانی برافسردگی وروابط بین فردی نامتعادل ناشی از تعارض زناشویی .پایان نامه کارشناسی ارشد .انسیستو روانپزشکی تهران .
- ذوالفقاری ،م؛فاتی زاده ،م؛عابدی ،م .(۱۳۸۷).تعیین رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه با ابعاد صمیمیت زناشویی زوجین شهر اصفهان .فصلنامه خانواده پژوهی ۳(۴):۲۴۷-۱۶۱.
- راجرز ،د.(۱۹۹۶).روانشناسی کودک .ترجمه سرمد .ع تهران :انتشارات مدرسه عالی پارس.
- رحمتی .ب.(۱۳۸۷).بررسی اثر آموزشی مهارت های زندگی برمیزان سازگاری اجتماعی کودکان پایه چهارم ابتدایی شهر تهران .پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه شهید بهشتی.
- رحیم نیا ،م؛رسولیان ،م.(۱۳۸۱).مقایسه مکانیزم های سسازگاری نوجوانان کانون اصلاح و تربیت ونوجوانان دبیرستانی .مجله روانپزشکی وروانشناسی بالینی ۱۲(۴۴):۲۹-۳۵.
- رستگاران ،م.(۱۳۷۲).بررسی تاثیر چگونگی روابط والدین برسازگاری اجتماعی دانش آموزان پایه سوم مدارس راهنمایی دخترانه شهر همدان .پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت معلم تهران .
- رفیعی ،س.(۱۳۹۰).رابطه بین طرحواره های ناسازگار اولیه وسبک دلبستگی در زنان دارای خیانت زناشویی .فصلنامه علمی - پژوهشی جامعه شناسی زنان ۲(۳):۲۱-۳۶.
- روشن ،ر.(۱۳۶۹).بررسی مقایسه ای میزان شیوع افسردگی و اضطراب در دانشجویان شاهد وغیر شاهد در سطح دانشگاه های تهران .پایان نامه کارشناسی ارشد .دانشگاه تربیت مدرس .
- ستوده ،ه.(۱۳۷۸).روانشناسی اجتماعی.تهران :آوای نور.

Thorsten.K.,&Julia.F.(2008).Psychotherapy of personality disorders and concomitant substance dependence .Journal of current opinion in psychiatry .98(2):619-632.

Tinto ,V.(1993).Leaving college :Rethinking the causes and cures of student attrition .chicago.

Van der zee,K.,& Vanoudenhoven ,j.p.(2000).psychometric qualities of the multicultural personality questionnaire :a multidimensional instrument of multicultural effectiveness.european journal of personality 14(9):291-309.

Wadsworth .M.E,Raviv.T.Compas .B.E.&connor –smith .J.(2005).parent and adolescent responses to poverty – related stress :tests of mediated and moderated coping models .Journal of American Academy of child and Adolescence psychiatry .41.190-198.

Waller.G,Meyer .C.ohanion .V(2001).Psychometric properties of the long and short versions of the young schema questionnaire :core beliefs among bulimic and comparison woman .cognitive therapy and research 25(2):137-147.

Warbah.L., Sathiyaseelan ,M,vijayakumar,c,vasantharaj,B,russel,S,& Jacob ,k,S(2007).psychological distress ,personality and Adjustment among nursing students .nurse education today ,27(6),597-601.

Watson,D.,& Friend ,R.(1969).Measurement of Social – Evaluative anxiety .Journal of Conselling and Clinical Psychology .33(10):448-457.

Weissman,M,M., Bothwell,S.(1976).Assessment of Social Adjustment by patient self –report .arch .gen .psychiatry .33(9):1111-1125.

Welsh ,A.&Karen .S.(2001).social competence .pensylvania state university .

Greenberg ,J.&Sheldon ,S.(1992).Why people need self- esteem .Journal of personality and social psychology .33(2):508-511.